

## SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

## AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.  
Félévre . 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 5 korona

## Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindnap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

## ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyzet cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

## Nyilvántartási czikk:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## Különvélemény.

Ugy találom, hogy a kik Bánffy Dezső bárónak a legújabb politikai cause celebre körül való szereplését oly kiméletlenül elítélik, nem veszik eléggé fontolóra a helyzetet és a körülményeket.

Az a szerep, a melyet Magyarország miniszterelnöke Blaskovich Ferenc képviselő levele ügyében játszott, teljesen és pompásan beleillik abba a keretbe, a mely közviszonyainkat körülveszi.

Ezek között a viszonyok közt naivitásnak tartom a levéltek respectálására való figyelmeztetést.

A ma uralkodó rendszer jelmondatát a R e c h t g e h t v o r M a c h t axiomája képezi.

A hatalom semmit sem tartozik respectálni, a mi nem egyeztethető össze érdekével és mindenre kezét tehet, mindent elgázolhat, a mi útjának áll. A szabadelvűpárt következetesen fejlesztett politikai erkölcsana 20 év óta erre tanítja a polgárokat. Honnan hát a nagy felháborodás egy kis omlottért?

Azzal a végén is tisztában vagyunk, hogy Magyarországon ez idő szerint egy háború foly. A háborút a hatalom kezelői indították a nekik nem tetsző elemek megsemmisítése érdekében. Nos ki hallott arról, hogy a hadviselő fél respectálni tartoznék az ellenség titkait. Ellenkezőleg. A harcizjog nem zárja ki a kémiszolgálatot s megengedi a levelek elfogását. Bánffy Dezső báró ehhez alkalmazkodik.

Azok a fejtegetések, a melyek az erkölcs és tisztesség nevében gyakoroltak bírálatot Bánffy ur magatartása felett, megkérdés egy pár évtizeddel. Azoknak helyük és jogosultságuk lehetett akkor, mikor a többség egyik minisztere is a gyalázatos eszközökkel keresztül erőszakolt kormánypárti képviselő mandátumának megsemmisítésére szavazott, de nem lehetnek helyükön akkor, mikor a többség vezére a kéjelgő örömréztet tobzódó dicsekvésével hirdeti, hogy hála Istennek megsemmisítette a vele szemben álló politikai pártok egyikét. A politikai erkölcsök ily hihetetlen mérvű elfajulása mellett egy incoerect uton megszerzett levél felhasználásának nem lehetett feltűnést keltenie.

Hanem azért mégis csodálkozom

annak a parlamenti többségnek az eszejárásán, a mely Bánffy Dezső báró eljárására a helyeslés pecsétjét ráütötte. Mert hát arról még sem lett volna szabad megfeledkezniök, hogy a politikában súlyosabb beszámítás alá esik a hiba, mint a bűn, erősebb megtorlást követel az ügytelenség, mint a tudva tett rossz.

A spártaiak is megengedhetőnek tartották a lopást, de felakasztották, a kit rajtakaptak a tolvajságon.

A következetességnek és öntudatosságának ezt a mértékét meg lehetne vonni a magyar parlament többségétől is. Ám ha a mi agyontaktikázott parlamenti moralunk megőrizett volna csak ennyit is az ő imponáló tartalmából és nem lett volna értéktelen semmivé a többség kezében, úgy Bánffy Dezső bárónak a megbélyegzetetés legsötétebb foltjával homlokán, kellene távozni a történelem után abból a székéből, a melyet származás ügyefogyottsága és szégyenletes képtelensége szégyenpaddá változtatott a napokban.

A védekezésnek ilyen pongyolaságát, az ellenmondásoknak ilyen immens halmazát, a megszorult ember ilyen származás kapkodását és a mi mindezt megkoronázta: a fogalomzavar ilyen chaotikus sötétjét, a minő a miniszterelnöknek a Blaskovich-ügyben tett nyilatkozataiban megnyilatkozott, — egy zugprokátor is szégyenletesnek találna magára nézve egy fegyelmi vizsgálat esetén. És a magyar parlament többsége nem szégyelte magát vezéreért.

Mikor Bánffy Dezső ur először emlékezett meg Blaskovich leveléről, a többség ujjongva tombolt annak az ítéletnek, a melyet Bánffy ur, a levélre alapítva, a nemzeti és néppártok egymáshoz való „gyanus” viszonyára nézve kifejezett. Kiderült azonban, hogy az a levél már csak kelténél és írójának a kelet idejében fennálló személyes viszonyainál fogva is alkalmatlan arra, hogy azt az ítéletet támogassa. És a többség nem ütődik meg a levél ezek szerint teljesen igazolatlan felhasználásán.

Bánffy ur először olyasmint mondott, hogy a levél lopás útján kerülhetett hozzája. A kormánypárt jó nevelésű és finom ízlésű tagjait nem alterálta a dolog illető állása. Amiért ők annak idején, a hirhét kaposvári levél publikálásakor, oly kiváló kedveteliséssel emlegették a lopott levelet,

azért nem botránkoztak meg a lopás gondolatán. Kiderült azonban, hogy a levél nem lopás útján, de egészen más-keppen, azonban a publikálás kizárásával került a miniszterelnök kezébe. S a szabadelvű párt tagjai nem akadnak fenn a különbségen.

Bánffy ur a nemzeti párt álláspontja megítélésére rendkívül jellemző bizonyítékot lát a Blaskovich levelében. Később úgy beszél arról, mint a melyet, mint minden jelentőség nélkül való firkát, a sajtósok számára eldobáltak. És a többség nem veszi észre a logika szabályainak ezt a kolozsális fejtetőre állítását.

Nós hát az ilyen magatartás mindenre alkalmas lehet, csak annak a hitnek megdöntésére nem, hogy a magyar parlament megszünt az elvek és érvek csatatere lenni, és átalakult a politikai élet kerdőzöinek legelőjévé.

Az ilyen magatartás a vég kezdetét jelenti.

Róma szabadsága a philippi-i mezőn hunyt alá, de a régi fényes hatalom restitutiójának utolsó reménysugára akkor halványult el, mikor Cagliulanak sikerült consullá választatnia a lovát.

V. A.

## Az erdélyi koadjutor.

Legújabbban a következőket írják Majláth gróf segédpüspökségéről.

Tudvalevő dolog, hogy Wlassics kultuszminiszter tegnap és tegnapelőtt Bécsben volt, a Majláth-ügy eligazítása céljából és az általunk szerzett információk ellentmondanak mind ama híreknek, melyeket a budapesti klerikális lapok, de részben nem klerikálisok is terjesztettek.

Hir szerint Bécsben semmiféle illetékes faktor nem vetett inkorrekttséget a szemére sem a kormánynak, sem Wlassics kultuszminiszternek.

A tény röviden a következő:

A magyar kormány, a mikor Lönhart erdélyi püspök, betegsége való hivatkozással, azzal a kéréssel fordult hozzá, eszközölné ki a szentszéknél egy koadjutor kinevezését, e kérést áttette a bécsi nuncziushoz, illetőleg ennek útján a szentszékhöz fordult. Rőmából hamarosan meg is érkezett Majláth grófnak koadjutorrá való kinevezése.

És ekkor történt a tévedés — de nem a szentszék részéről.

A koadjutorrá való kinevezés ugyanis mindenütt magában foglalja az utódlási jogot

is, csak éppen Magyarországon nem. A püspöki kinevezés nálunk tudvalevőleg felségjog és a kormány csak az apostoli király jogát védelmezte meg, a mikor a koadjutorrá való kinevezést úgy értelmezte, a hogy törvény és igazság szerint értelmeznie kellett és, ha csak nem akarta illuzióriussá tenni a király kinevezési jogát, nem tekinthette a Majláth koadjutori kivevésével, az utódlási jogot is megadottnak. Ebből keletkezett azután a felfújt affér.

A magyar kormány részéről ez ügyben sem helytelenség, sem szőszesség nem történt, a mit Bécsben a mérvadó körök, legfelsőbb helyen is teljes passivitással tudnak.

Az egész ügynek különben itt Bécsben nem tulajdonítanak fontosságot; annyival kevésbbé, mert hiszik és a magyar kormányról is tudni vélik, hogy az utódlási joguak most a jelenben meg nem adása egyáltalán nem alterálta volna Majláthnak annak idején való kinevezését, vagyis mindenképpen ő lett volna Lönhart utódja.

Egyébként pedig a szentszék részéről való nyilvánvaló tévedésről lévén szó, hiszik és várják, hogy a szentszék részéről már a legközelebbi napokban oly lépés történik, mely az egész ügy sima elintézésére fog vezetni.

## Észrevételek

az állami tisztviselők — különösen a kirkataster — kiküldetése alkalmával járó illetményekről.

(Két czikk.)

I.

Bármely működési téren — legyen az szellemi, fizikai, vagy a kettő egyesülve — a munkaerők szakszerű beosztása, azoknak bizonyos irányba felhasználása és érvényesítése által, az egyíthatóknak a meghatározott cél felé való öntudatos működése — nemcsak hatalmas erőt tud kifejteni, hanem egyszerűsége a sikert is biztosítja.

A munkaerők észszerű beosztása által felelősséggel járó kötelességek minősége és mennyiségének, egyenes arányában kell állani az azokra fordított erő és idő, anyagi értékbeni kárpótlásával.

Más szavakkal a társadalom minden tagja méltán és jogosan megkövetelheti, hogy szellemi vagy fizikai tehetsége képessége arányában érvényesített munkálkodása ne csak elismerés — hanem méltányos díjazással is legyen jutalmazva.

A kulturális fejlődéssel emelkedett igények kielégítésére célzó törekvések és a létért

való küzdelem eme korszakában talán mi sem tűnik fel oly viszássnak, talán mi sem okoz több elégedetlenséget, stalan — kikell mondanom, — mi sem ébreszt fel a társadalom nagy részében a szociálisizmus eszméket, mint éppen a szellemi és fizikai munka erőnek csekély anyagi kárpótlás, a díjazása.

Az emberek egyik fő jellemvonásához tartozik az, hogy saját „én“-jük és más személyek között, folytonos összehasonlítást tesznek, ezen összehasonlítást „én“-jük előnye, vagy hátrányára történik mindig, s a szerint ébreszt fel az összehasonlítást tevőben a kevélység, önhittség, és kicsinylés, vagy pedig az elégedetlenség, elcsüggedés, irigység érzetét, s bár az emberek mindnyájan kisebb-nagyobb mértékben, saját szellemi vagy fizikai tehetőség és képességeikkel szemben nem csak elfogultak, hanem néha azokat túl is becsülik — mindazok által igen gyakran tapasztaljuk azt, hogy ama összehasonlítás szűlté elégedetlenség nem csak indokolt, de egyszerűsint az akarati tetten és a kötelesség pontos lelkiismeretes teljesítésére irányuló munka szeretetre is békítő hatást gyakorol.

Ha körültekintünk, úgy találjuk, hogy a szellemi munka terén foglalkozók között nagyobb az elégedetlenség, mint a fizikai téren; és ez igen természetes kifolyása következménye ama tényállásnak, hogy míg a fizikai téren az egyes személyek tehetősége, képességeik érvényre juttatásával összekötött anyagi javak szerzésében mi által sem gátolhatunk, addig a szellemi téren működők előhaladására politikai és vallási okok, nepotismus protekció s még számos más érdekek mind lényeges befolyást gyakorolnak — a valódi tehetőségek háttérbe szorításával — vagy éppen érdemtelenség lesznek kitértetve.

A szellemi munka terén, még egy sajtóságos — mi által sem indokolható — viszásságot találunk abban, — hogy az állami hivatalok között épen azok, melyek munka körülménye, a teendők gyors, pontos és bizonyos meghatározott időtartamhoz kötött és így el nem odázható teljesítésével vannak önszekötte — kevesebb díjazásban részesülnek mint azok, hol a felmerült teendők, nem annyira azok azonnali elintézésére, mint inkább az elintézés kronológiai sorrendjének megtartása követeltetik.

Az állami hivatalok egyes osztályai között is hiányzik az egyöntetű arányosság; így például a pénzügyi hivatalnokok vannak a leggyengébben díjazva; ezen különbséget pedig nem csak a rendes fizetések, hanem még a hivatalos kiktűtetések alkalmával járó felzárkózások — illetve megállapításoknál is tapasztalhatjuk.

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897 január 28.

## A végzet.

A világtörténelem eseményei, vagy általánosabban a mindenségben előforduló események nem véletlenek, mindennek meg van a maga oka. A görögök egyesülnek, illetve töltik telhetőleg tömörülnek és megverik a nagy király millióit. A római városközség ki-fejlik lakóinak bámulatos tettereje által az imperium Romanum-má, a mely annak idején az egész földkerekséget uralta. Hisz lehetetlen, hogy a világtörténelemben oly nagy fontosságot játszó események fogamzás nélkül születtek. Hogy ez nincs így, azt többkérvébbé tudjuk. Sőt többet is tudunk ma már: a törvények iránt is, melyek a népek életének fejlődése felett állanak, kezdünk valami kevés érzékkel birni. A szociológia, a társadalmi tudomány igen fiatal s innen magyarázható ezen a téren pozitív ismereteinknek hiányos volta. És mégis tudjuk p. o. azt, — hogy a szellemi fejlettség majdnem elkerülhetetlenül erkölcsi romlással jár, tudjuk, hogy a folytonos hadviselés legalkalmasabb a központi hatalom kifejlődésére, hogy a fejlődés tetőpontja után hanyatlás áll be stb. stb. A népek, a nemzetek sorsa nem az önkény tárgya, változhatlan törvényeknek van a népek élete is alávetve. De nemcsak az egyesek összessége hódol bizonyos törvényeknek, hanem az egyes ember maga is. A számtalan példák

ból csakis egyet hozok fel: a személy akklamizálódását; elképzelhető, illetőleg nem lehetetlen, hogy a hevesvérű, félvad délszláv higgadt gondolkodóvá válik északon. Még enél is tovább mehetünk: tudjuk, hogy egyetlen izom sem teljesít semminemű szolgálatot ok nélkül...

\* \* \*

Gondoljunk magunkat az emberiség leghétebb korába, az ó-korba, helyesebben: az óskorba! Semmit sem tudunk; a mit látunk, azt hisszük, hogy az úgy, a hogy szemünk elé tárul, megfelel a valóságnak. Az eget csillagjaival nem tudjuk magunknak megmagyarázni, de nem is törekszünk. Látjuk minden este, — megszokjuk. Talán leginkább a nap érdekel, mert tudjuk, hogy a zordon éjet a nap teszi világos nappallá. A változás, főképp pedig a nappal és éjjel szabályos változása megismerteti velünk az időt: tudjuk ugyanis, hogy éjjel rablókalandon voltunk, vagy hogy a sötétben kipihentük magunkat stb. stb. A jelent éreztük, a mult pedig immár egészen világos előttünk.

Szerencsés hadakozásunk, vagy ha úgy tetszik, portyázásaink felébrednek bennünk a vágyat, hogy a következő éjek, vagy nappalok alatt is ilyenekre vállalkozunk. Tervegetünk a jövőre. Fontolgatjuk a dolgot. Ha az egész csapat kimegy, ki védi meg a harcoképtelenekeket: az aggodat, nőket, gyermekeket: ha itthon hagyunk harcztermetteket, nem fogjuk-e később megbánni. Végre a helyesebbnek látszó úr szerint szervezkedünk. Egy szóval: már kezdünk számolni az eshetőségekkel. Megtörténhetik, hogy egy tapaszt

talt egyén a vállalat kimenetelét előre megmondja, esetleg többször sikerül bölcs belátásának jelét adni: a tömeg hódol neki, szentnek tartja minden szavát. Megszületik az első jóvendőmondó.

Az ókorban majdnem kivétel nélkül minden népnél találunk jóvendőloket. A zsidóknak Mózes megiltotta ugyan a jóvendőlést, mindamellett tudjuk, hogy Sál király az eudori boszorkánytól megkérdezte jövőjét. A kháldeusok, pezsák és mágusok pedig épen híresek voltak a jóvendőléstükről: a jó-sokat a régebbi iratokban igen gyakran nevezik kháldeusoknak, persáknak vagy mágusoknak.

A hellén-római álladalmi és társadalmi életnek kiegészítő részét képezte az orákulum, az ángurok és haruszpeksek intézménye, a mely kezdetben csakis az istenek hangulatát törekszik különös jelekből megérteni, később azonban a szó leganalitikusabb értelmében jósdává válik. Főképp a görögöknél oly nagy tiszteletben állott ezen kultusz, mint a milyen tiszteletet a Nagy Phoibos, a mindent-látó és teremő Napisten megkívánhat.

A klasszikus világban nagyon is okadatolt volt a jósdák működése, mert a Moirák, a végzet személyesítői, a vallás-erkölcsi világrend integráns részét képezték. Maga Zeüsz sem kerülheti ki sorsát, a Moirák (vagy latinizálva: a Párkák) uralkodnak az emberek és istenek felett egyaránt. Az ókor kulturnépeinél látjuk tehát, hogy a végzet-szerűség nagyon is ki volt fejlődve; a Moira, a Fátum ellen harcolni ép úgy nem lehet, mint nem lehet a Jehová büntető

isten akarata ellen és a mint nem lehet napjainkban a modern végzet-szerűség ellen, a törvényszerűség ellen, a mindenséget legigázó öröktörvények ellen. A jövő egy bezárt könyv az ó-kori gondolkozó népek szemében is, csak fel kell nyitni ezt a könyvet s a kik képesek, azok olvashatnak belőle, azok megismerhetik a jövőt. A tömeg vakhite elhittette a legtekinélyesebbekkel, hogy ők ismerik a jövő ábrákádábráit s s így a jósdok, legalább azok, a kik nem csupán haszonlesésből, mesterségből foglalkoztak ezzel a kaballisztikus tudománnyal nem egyebek, mint megcsalott csalók.

Megcsalott csalóknak kell tekintennünk a germán bajvivókat is (egy szabad germán vívott egy szabad rabslóval) kik hadbamenet előtt párviadatra kelték egymással és a kiknek (egyik félnek) győzelméből illetve bukásából sejtették a körülállók a hadjárat kedvező, avagy kedvezőtlen kimenetelét.

Ilyen rászedett áldozatok igen sokan vannak a tudomány oltárán is. Ez alkalommal csakis az asztrológusok, a csillagjósok nagyképtűködésére akarok utalni, mely nagyképtűködésnek határa az orvostanban még Mesmer idejében is érezhető.

Az ember kutató szelleme nem nyugszik meg a jelen és mult ismeretén: tudni akarja a jövőt is. — Nem tudom, hogy az emberiség kíváncsi tudványa teremtette-e meg a minden időket domináló végzetet (bárminek is nevezzük azt), avagy a végzet felismerése képezte a megfelelő alapot, a melyen a jövőbe látás századokon fennálló

kolosszusa felépült. Nézetem szerint a végzetet ismerte fel az ember és ennek felismerésén alapszik a jövő iránti tudványa.

Ha ez így van, akkor manapság nem jutottunk más eredményhez, mint a minőt a történelemben a legtöbb nép feltud mutatni. Az alak változik, de az anyag nem. Itt is az elnevezés, a külső alak változhatott, de a lényeg, az anyag nem változott. Napjainkban, a természettudományok korszakában, minden okszerű. Tudjuk miféle törvények szerint esik le a kődarab a földre, tudjuk az okát a levegő felmelegedésének, ismerjük az egyes szerek hatását az emberi szervezetre stb. stb. Sőt többet! mondok: a szellem-erkölcsi világot is igen sokan szándékoznak alávetni a természeti öröktörvényeknek. Fátum ez modern kiadásban! A jóvendőloget nem várát magára; persze, az alakja ennek is egészen eltűnt az eddig ismertekénél, de azért mégis jóvendőlés ez.

Hogy a tudományos jóvendőlés a végzet, vagy ha jobban tetszik, a természeti örök megváltozhatlan törvényen alapszik, leginkább bebizonyítja a pozitív tudományok köréből az asztromonia: másod percnyi pontossággal meghatározta például az üstökösök megjelenését. Ez a jóvendőlés immár megnyilvánult és azt hiszem, lealacsonyítjuk a tudományt, hogyha csak jóvendőlésnek tekintjük. Pedig ez nincs úgy, mert ha tudományon alapon meghatározzuk a végzetet, a törvényszerűséget, akkor természetszerűen a tudományos jóvendőlésnek is matematikai igazságnak kell lennie. A komplikáltabb tudományoknál (p. o. a szociológiában) a szám

## Bánffy a bíróság előtt.

A „M. H.” mai számából vesszük át e tréfás cikkelyt:

Érdekes tárgyalás folyt le ma a budapesti V. kerületi büntető járásbíró előtt. Báró Bánffy Dezső miniszterelnökült a vádlottak padján, levélitök megsértésének vétsége miatt, melyet elkövetett az által, hogy Blaskovich Ferencz országgyűlési képviselőnek Molnár János apátlébanoshoz, a néppárti iroda vezetőjéhez intézett magánlevelét jogosulatlanul megszerelvén, azt a képviselőhöz nyílt ülesen felolvastva.

A tárgyalás, melyet Gajzágó Manó járásbíró vezetett, — a következő lefolyást vette:

— Hogy hívják?  
— Báró Bánffy Dezső.  
— Mi a toglalkozása?  
— Miniszterelnök, mindig is az maradtok.  
— Mondja el, hogyan jutott a kérdéses levél az ön kezébe?  
— Tekintetes járásbíró! A dologle-folyása igen egyszerű volt. Méltóztatik tudatni a tekintetes bíróság által, hogy a lefolyt ősszel általános képviselőválasztás volt, a melynek beható vármegyei tanulmányaim alapján általam vnzetve lettek a szabadelvűpárt azon megbízásával, hogy az ellenzék általam ösztöztörve legyen. Felesleges figyelemzetnem arra, hogy ez mennyire sikerült. De természetesen, hogy a siker eléréséhez eszközök szükségeltettek általam.

Noha nálam okosabb ember aligha található ebben az országban (szerényen elpirult), mégis tanácskoztam elvtársaimmal, feladatommak az ország érdekében és a törvényesség határain belül miként felelhetnék meg legjobban. A szűkebb tanácskozáson általam kifejtve lett, hogy legegyszerűbb lesz, minden ellenzéket embert lenyakasztatni. Az a buta P... nem akarom névszerint megnevezni — azonban azt felelte, hogy ez nem tanácsos.

— Miért? kérdeztem én.  
— Mert akkor nem lesz Magyarországon nemzet, a melynek nyakába tilhetsz, kegyelmes uram, — felelt ő és én elég gyenge voltam hajolni szavára...  
Gajzágó: Az nem ide tartozik, térjen a dologra

Báró Bánffy Dezső: Kikérem magamnak az ilyen megjegyzést.  
— Tudom én mi tartozik a napi rendhez, többet lett általam elnökölve, mint a tekintetes járásbírósság által. Ez igenis ide tartozik, mert ha lenyakasztatom az ellenzéket, akkor Blaskovich nem irt és Molnár apát nem kapott volna levelet. Egyáltalán nem is értem, minek leveleznek engedelmem nélkül a tuloldal tisztelt tagjai

— Milyen oldal?  
— Ha a tekintetes járásbíró ur képviselő lett volna, tudná, hogy a tuloldal az ellenzék. Alighanem csupán az én bosszantsomra leveleznek, hogy megmutassák, hogy ha a miniszterelnök nem is tud beszélni, ők tudnak írni. A klerikalizmus esztét megnyilvánulását tűzzel vassal pusztítanom legszen-tebb jogom és kötelességem levén...  
Gajzágó bíró: Beszéljen már arról, hogyan jutott a levél az ön kezébe.

Bánffy Dezső (magában): Beszéltem én már a kvótáról egy álló esztendőig, még se tudta meg senki mi a valóság, faggathatsz te is t. bíró uram a meddig nokedtetszik! (Fennhangosan) Feleletem a kérdésre az, hogy nem felelhetek rá En Magyarország felelős miniszterelnöke lévén, felelek mindenért, a mi ez országban történik, felelősségem azonban nem terjed ki mindenre, a mi ez országban kérdészetik. Zajos tetszés és éljenzés.  
Gajzágó: Miféle tetszésről beszél?

Bánffy Dezső: Miután a többség nincs jelen, a mely zajos tetszik és éljenez, kénytelen vagyok e szóinklati formát magami közbeszólás által kezelni.

Gajzágó: Végre is ne kerülgezzük e dolgot. Hogyan jutott a levélhez?

Bánffy Dezső: A levélhez ezért kellett jutnom, mert a felelősséget az ország dolgaiért csak úgy viselhetem, ha tudom is, hogy mi történik. Már pedig, ha az emberek itt az én tudtom nélkül leveleznek akármiről, akkor a parlamentárizmusi lehetőség megszűnven...

Gajzágó: Ne a parlamentárizmusról, hanem a meletségéről beszéljen!

Bánffy Dezső: Ugy hiszem, jézzelel mondtam annyi meletséget, a mennyit a nép- és nemzeti pártra érdemes pazarolni. A többi elmondja a védöm, ne huzza hiába a miniszteri nyugdíját. (Sietve távozik.)

Wlassics Gyula (védő): Tekintetes királyi járásbíró! Védenczem ő excelencziája a tényállást kellőképpen felderítván, reám csak a kérdés jogi részének fejtegetése maradt. En a levélitök megsértésének vétségét már azér sem láthatom a jelen esetben, mert a levél miniszterek között egyáltalán nem titok.

Nem akarok személyi argumentumokat felhozni, csak arra hitkozzom, hogy miniszter koromban magam is számtalan levelet irtam, de egyiket sem titkoztam, sőt, az alkalmános nyilvánosság kultuszában valamennyit nyílt levél alakjában intéztem az illetőkhoz, mi több, örültem ha könyvatosok és napilapok annak mennél nagyobb nyilvánosságot kölcsönöztek. — Ha pedig nem titok egy miniszter levele, jogegyenlőség kultuszával ellenkezik, hogy e privilegiumot követel-jék uságanemberek, a kik nem is kormány-férflak, nem is kormánypártiak, hanem olyan közön-séges pártnak tagjai mely saját és elvtársaim szerény nézete szerint létjogosultsággal nem bír.

Mar pedig ha a létre nincs joguk, annál kevésbé van joguk levelezni, legkevésbé pedig leveleiket titokban tartani, mert éppen a titok, a nyilvánosság kizárása volt egyik jellemző része annak a középkori obskurantizmusnak, a mely ellen küzdünk nemzetünk feladata s melyet a szabadelvű párt által teljesítünk. Miután tehát védenczem ő excelencziája büntetendő cselekményt nem követett el, mit tett is, a közéleti liberalizmus magasabb kultuszában tette, kérem teljes felmentését s az ellátási költségeknek a rendelkezési alap-aló fedezését.

Gajzágó Manó a tárgyalást berekeztvén, vádolt báró Bánffy Dezsőt levélitök megsértése miatt a btk. 327. §-a alapján három havi fogházra és 1000 frt. pénzbüntetésre ítélte. A büntetés azonban végre nem hajtható, mert a miniszterelnök rosszat sejtve a tárgyalás menetéből, a képviselőházba hajtatott és ott sebtiben törvényjavaslatot szava-zatott meg, a melynek értelmében a miniszterelnökre és miniszterekre kiszabott bünt-vádi büntetéseket az illető ellenfele tartozik kiállani.

## Erdélyrészi hitelszövetkezetek.

Kolozsvár, jan. 28.

Az erd. gazdasági egyesület tanácsko-zásitermében fontos tárgy megbeszélésére gyűltek össze az erdélyrészi tekintélyesebb gazdák, az egyet kiválóbb intézői s a közélet vezértényezői.

Az értekezleten az erdélyrészi hitelszövetkezetek megalakítását mondták ki egyhangulag. A szövetkezeteknek a központi irodája Kolozsvárt leend s a kezdeményezés az erdélyi gazdasági egyesület erkölcsi támogatása mellett történik.

A nevezetes értekezletről szóló tudósítás így szól:

Mintegy 40-on gyűltek össze az erd.

gazd. egyesület irodájában. Szabó József az erd. gazd. egyesület elnöke adta elő az értekezlet tárgyat, felkérvén indítványtevő Gidófalvy István közjegyzőt és Szentkirályi Kálmán dr. státus titkár, hogy a szövetkezetek megalakításának kezdeményezésére szükséges módozatokat terjesszek a gyűlés elé.

Gidófalvy István ismertette az erdélyi földművelő nép sanyaru helyzetét, mely folyton egész életét arra szenteli, hogy adósságának kamatait valahogy törlessze; elmondta a szövetkezetek létesítésének hasznát, a közvagyonosodásra befolyó kiváló eredményeit, Szentkirályi Kálmán dr. elősorolva a szövetkezetek történetét, befolyását a közvagyonosodásra, nagy ékesszólással fejtegette a létesítés módozatait, mely körül a társadalom intelligens elemének önzetlen munkálkodására a gazdagnak pedig a szegények gyámoltására nyílik tér. Ily szövetkezetek ott létesíthetők, hol arra termelt, hivatott vezetők vannak. A szövetkezetek létesítése sür-gős kérdés azér, hogy a szocializmus keletkezésének az erdélyi részekben eleje vétsessek.

Jakab László, a megyei gazd. egyesületeket is szeretné ebbe az akcióba bele vonni. Sipoš Gábor, gr. Lázár István alispán a megindítás és a központi tisztikar szervezetéhez szólnak praktikusán.

Haller Károly dr. az alapszabályok tervezete egyik pontjának módosítására hívja fel a figyelmet, Nagy Lajos a tőkepénz beszerzésének kérdése fölött szólal fel, Gidófalvy István felvilágosítja, hogy a hány 20 ezer frt. befoly, annyi szövetkezet létesülhet.

Mansberg Sándor báró előadja, hogy azelőtt 5—6 évvel az egyetben néhai gr. Schweinitz Gyula kezdeményezett hasonló gazdasági hitel szövetkezeteket. Ennek előmunkálatait az alapszabályok tárgyalásánál figyelembe kellene venni. Szentkirályi Ákos ezt egészen külön természetű munkáltnak tartja, a mi itt czélzeretlen fel nem használható.

A gyűlés ezután egyhangulag kimondja, hogy az egyet választmányt a hitelszövetkezetek előmunkálata elkészítésére, az alapszabályok kidolgozására és 8 nap alatti megerősítés végetti felterjesztésére és az előmunkálatok vezetésére felkéri.

Ezzel a gyűlés véget ért s a szövetkezetek megalakítása kimondatott selismeréssel és közön-séggel vették tudomásul, hogy az első akció nehéz és sokoldalú munkáltnak teljesítését dr. Gidófalvy István és dr. Szentkirályi Kálmán javaslattevők elvállalták.

Ily módon megindul az akció olyan hitelszövetkezetek létesítésére, a melyek az adósnak az érdekeit tartják szem előtt, a melyek jutalékot nem a részvényeseknek jut-tatnak, hanem az évi jutalék az adósk tartozásának részbeni törlesztésére fordítatik.

A gyűlésen jelen voltak közül a következőket jegyezték fel:

Béldi Kálmán gróf, Bánffy Ernő báró, Gidófalvy István doktor, Kuskó István szerkesztő, Mansberg Sándor báró, Matskási Pál, Molnár Sándor, Róthy János tanár, Ritter Gusztáv főoktész, Szabó József elnök, Szentkirályi Kálmán dr., Szentkirályi Ákos doktor, Haller Károly dr., Jakab László, Jósika Gábor báró E. G. E. alelnöke, László László, Lázár István gr. alispán, Lászlai Ferencz ifj., Nagy Lajos esperes, tanár, Páll István, kanonok egyházi referens, Sipoš Gábor ügyvéd, Tóth Zsigmond főszámgazgató, Tokaji László titkár, Tulogdi Sámuel, Turcsányi Gyula ág. luth. lelkes, Vörös Sándor kir. tan. igazgató, Vincenti Károly.

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 28.

## A jéghez.

Aadtunk már rólad gyászjelentést S el is temettünk tégedet Zokogva mondtunk fölötted Bucsuztató beszédet.

— Mily szép Karácsony estéje! mondá Angel, — a kék égre és a tengerre nézve

— Több Karácsonyt soha sem értünk egymástól távol, mondá Bob, jegyesének a kezét megfogva: és most jut eszembe — mit adjak neked Karácsonyi ajándékul?

— Semmit. En nem hiszem, hogy van a világon valami a mire szükségem volna.

Angela boldogságtól sugárzó arccal mosolygott, és miután senkit nem látta, Bob megcsókolta.

Sötétedni kezdett, midőn Rodhamba érkeztek. Bob azon idő alatt, míg ő elment a sürgönyt feladni, Angelát annak a vendég-lőnek, hol ő szálva volt, egy privát nappali szobájába helyezte el. Aztán teáznok kellett melött a kocsai, mely Stuart Royalba vissza vitte őket előállott.

— Te töltöd ki a teámat, mondá, az asztalfőre ültette Angelát.

A gátszükségleten megnyujtani, mondá a családnek, a tűzvilág elég.

— Emlékezel a Newhami teázásunkra?

Kérdé Bob, midőn a leány kiment a szobából.

Mily szerencsétlenek voltunk akkor! Mindig borzadva fogok arra a szomorú kocsizásra, a vendéglőre és arra az utcára gondolni.

— Most másképpen, és közelebb huzodott a leányhoz.

A következő csendességben kezük és ajkuk találkoztak.

— Elkészünk az ebédet, mondá Angel végre, egy boldog óra után, a mint Bob a lábainál ült, fejét az ő térdeire hajtva és kezeit fogva.

— Csak az a vékony felső kabátod

De mégis vártunk, egyre vártunk, Hogy újra visszatérsz te még, Mert el nem mulhatik egy tél se, Anélkül, hogy ne volna jég.

És ime, itt vagy újra nálunk, Feltámasztott a téli fagy: Üdvözlünk és csak arra kérünk Hamar bennünket itt ne hagyj!

Szívünknek egész melegével Köszöntünk újra tégedet, — Csak aztán fel ne olvasson e Szívünkéből áradó meleg.

— Ferenczi Miklós ügyvéd mint mély részvétellel értesülünk — tegnap este 8 órakor hosszas szenvedés után meghalt. A halálhír csak ma reggel terjedt el szélesebb körökben, a mindenütt a legőszintébb és legigazabb részvétet keltette fel. Ferenczi Miklós disze volt az egész magyar ügyvédi karnak. Nagy tudásu, világos ítélletű és különösen gazdag gyakorlati ismeretekkel bíró jogász volt, a ki főleg urbéri és birtokrendezési ügyekben országos tekintélynek örvendett, Felsőbb tanulmányait elvégezvén az akkor még fennállott megyei törvényszéknél a bírói pályára lépett s kezdetben mint aljegyző, később mint ülnök a tordavármegyei törvényszéknél volt alkalmazva, hol mint egészen ifjú, de már akkor éles judiciummal bíró jogász a legbonyolultabb peres ügyek előadója volt. 1868-ban néhai Groisz Ferdinánd Erdélynek egyidőben legkeresettebb ügyvédje felismerve Ferenczi Miklós nagy tehetségét, irodája vezetésére hívta meg s ő elfogadva a meghívást megvált a bírói pályától, s ügyvéddé lett. Groisz Ferdinánd halála után átvette ennek virágzó irodáját, s attól fogva, mint gyakorló ügyvéd állandóan Kolozsvárt működött. Klienseit főképp a főúri körökből kapta s a legbonyolultabb peres ügyek reá, melyeket alapos tudása és a gyakorlati ismeretei segélyével vezetett eredményre. — Egy czikluson át Torda városát képviselte az országgyűlésen, melynek egyik előkelő tagja volt. Politikai meggyőződésével a függetlenségi és 48-as pártközösséggel a függetlenségi és buzgó híve maradt akkor is mikor megszűnt a törvényhozás tagja lenni. A képviselőházban többször felszólt s különösen urbéri ügyekben nagy sulya volt az ő szavának. Mint virilis egy évtizede tagja volt Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának, s a város gyászja jeléül ma reggel a város-házára is kitűzték a gyászlobogót.

Mint ügyvéd a testületben és a bíróságoknál is nagy tekintélyben és tiszteletben állott. Kötelességtudó, erős jellemű és gazdag tapasztalatu férfiu vesztett benne a magyar közélet, mely egy minden tekintetben derék és kitűnő tagját bírta benne. Már hosszu idő óta betegeskedik. Betegsége ellen külföldi fűdőkön és gyógyhelyeken keresett enyhülést. A múlt év ősszen aztán egybadöntötte sulyos betegsége, s tegnap este a halál óvéi nagy fájdalomra és a társadalom nagy veszteségére megváltotta kinos szenvedéseitől. Emlékét áldani fogják hozzátartozói, s mindazok, kik e talpig derék férfiu ismerték és becsülték. Családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Nagyváradai Ferenczy Miklósné, Komádi Tarsoly Vilma mint neje és gyermekei: Ferenczy Dezső, Ferenczy Géza, Ferenczy Jenő, Ferenczy Vilma és férje Dr. Csikmindszenti Tamásy István s gyermekük Tamásy Ste-

van? — Várj! Van nekem valami melegebb.

Felszaladt a lépcsőn és egy rókabórral bélelt bundát hozott le.

Ugy nézel ki, mint egy nagy medve, mondá, a banda gallérját a leány nyaka körül felhajtva.

Mind a ketten sajnálták, midőn a kocsizásnak vége volt, és a brougham Stuart Royol kapuja előtt megállott.

## XXVIII.

Ha a jegyese számára készített ebédre vonatkozólag Angelának némi kételyei voltak, az ebédli asztalt látva azok eloszlottak.

A távolléttük alatt eltelt órákban Stuart ur nem volt rest. Az új vót egy gazdag embert megillatott modorban kellett elfogadni. A két férfi között olyan intézkedés történt, mi által Stuart ur volt a nyerő. Miután jövendőbeli veje nagylelkű kívánt iránta lenni, Stuart ur nem látott reá okot, hogy az ifjú jó szándékait megakadályozza. A kellő modorban lett elfogadva. Virágok és mind azon ezüst nemtek, miket Stuart Royalba össze lehetett szedni, az ebédli asztalt díszítették; a szoba viasz gyertyákkal volt világítva.

Angela azt gondolta, hogy azokért és a virágokért az atyja Rodhamba kellett, hogy valakit küldjön, — az ebéd, habár nem volt nagyszerű, de elégséges volt és jól készítve, a felszolgálat kifogástalan volt.

Ormond nem volt jelen.

— Lucas ur, az én fiam nincsen jól, — mondá Stuart ur. Majd máskor reményli őnt megösmerni.

Angelára valósgos megkönnyebbülés volt, hogy a testvére nem jelent meg az ebédn; így aztán senki sem zavarta meg az est boldogságát.

fánia; testvére Nagyváradai Ferenczy József és neje s fiaai Ferenczy József és Ferenczy János — a maguk, valamint a gyászoló nagynénék, nagybátyák, sógorok, közeli és távolabbi rokonok nevében fájdalomtelt szívvel tudatják, a szeretett férj, atya, nagyatya s rokon Nagyváradai Ferenczy Miklósnak volt országgyűlési képviselő s gyakorló ügyvédnek élete 58-ik s boldog házasságának 34-ik évében f. év. és hó 27-én este 8 órakor hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. Társadalmi tevékenysége, kötelességeinek buzgó teljesítése vitta ki számára az előismerés tiszteletét, s tarsa ez fenn emléket a szívnek!

Temetése f. év január 29-én d. e. 11 órakor lesz a róm. kath. vallás gyászszertartásával Jókai-utca 4 ik számú házánál megtartva, s beszentelt hamvai onnan Turba fogják szállítani a családi sírba. Elszállított lelkeért az engesztelő szent-mise áldozat Turban f. é. január 30-án d. e. 10 órakor a róm. kath. templomban fog megtartatni. — Ezen végtiszteltet a kegyeletesen érző rokonok, jó barátok és ismerősök meghívattak. Legyen emléke áldott! Kolozsvárt, 1897, jan. 28-án.

— Az „Itthon” estélye. A kolozsvári hírlapírók és művészek „Itthon”-ja tegnap tartotta meg az idén első estélyét a központi szálloda emeleti termében. Az estélyen a közön-ség köréből is nagy számban jelentek meg, úgy hogy az estély minden tekintetben a legjobban sikerült. A teremben elhelyezett asztaloknál foglalt helyet a publikum s midőn a kedélyes vacsorázásnak vége volt Székly Miklós az „Itthon” pénztárnoka felállott, hogy a távollevő elnök helyett az első „Itthon” estélyt megnyissa. Székly Miklós rövid, de szellemes beszéde után Forrai Ferike, a nemzeti színház kitűnő primadonnája lépett az emelvényre és Haller Károly hírlapíró zongorakísérete mellett elénekelt olasz nyelven „L'Estasi” keringőt Arditól. Forrai szép hangja és a pompásan előadott keringő egészen fellekesítette a közön-séget, úgy hogy szűnni nem akart tapsokban tört ki. Forrai kasszony aztán még egy kitűnő magyar dalt énekelt el nagy tetszés mellett. Ezután Pongrácz Lajos adott elő szebbnél szebb hallgató nő-takat, a mi a jelenlevő fiataloktól annyira fellekesítette, hogy nem állottak meg táncz nélkül. Pongrácz aztán csakugyan rázendített és az ifjuság igazi animálva tánczolt az éjféli utáni órákig. Az „Itthon” estélyei ugy látazik, hogy kedélyes fesztelenségűknel fogva az idén is legnépszerűbb és a leglátogatottabbak lesznek.

— Közgyűlés. Kolozsvári sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi január hó 29-én, pénteken és esetleg folytatólag a reá következő köznapokon, minden délután 3 órakor, a városház nagyertermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés főbb tárgyai lesznek: Polgármesteri előterjesztés a városnál a III. osztályba tartozó alkalmazottakra vonatkozó ügyelmi eljárás és szabály alkotása tárgyában, szakbizottsági javaslatl. A Kolozsvár városi és kolozsmegyei honvédegyület jelentése a szamosfalvi honvéd emlék felirátának tárgyában. A széchenyi-téri nagyszalon eltávolítása. A belmagyar- és homszap-pan-utca között nyitandó új utca tárgyában. Választások: a) a számonkérőszék két tagjára, b) a közmunkabizottságba 1 tagra, c) a tanügyi- és közművelődési szakbizottságba 2 tagra, d) a pénzügyi szakbizottságba 1 tagra, e) a temető bizottságba 5 tagra, f) négy másodosztályú irnoki állásra, g) Külmagyar-kül-közép ker. kapitányi állásra, h) Külmonos-tori ker. kapitányi állásra, i) Kolozsmonos-tori ker. kapitányi állásra, k) a külmagyar-kül-közép ker. jegyzői állásra.

Az atyja mindig tudott kellemes lenni, ha tetszett neki, és ma este az volt.

Ebéd után magukra hagyta őket — ő és Bob nem engedték meg Angelának, hogy midőn szivarra gyujtottak, otthagya őket — és most, midőn Stuart ur távozott, ők a könyvtárba mentek.

Mily gyorsan telt el az este! Midőn Stuart ur a fia szobájából lejött, egyik sem tudta elhinni, hogy meg volt tízenegy óra.

A csarnokban a bucsuzás hosszasan tartott.

— Holnap reggel elibem jössz?

— Igen. Hány órakor menjek?

— Hát nem hívsz meg reggelizni?

— Természetes, hogy nem!

— Ugy hát meghívás nélkül jöjök.

— Lehet, hogy az ut egy kicsi részére elibed megyek; itten fél tízkor reggelizünk, de nem gondolom, hogy neked reggelit adjak. És most indulj; — mondá Bobot gyöngéden megasztatva.

— Angel, neked mindig fehérbe kell öltözködnöd. Mily szép vagy édesem! Csókolj meg még egyszer — még egyszer!

— Ez az utolsó — a legeslegutolsó! A kocsis megfagy ebben a hidegben — és a szegény lovak fáznak.

De Bob még mindig késlekedett.

— Most már igazán menned kell, — mondá végre Angela; de csak holnap reggelig.

Az ajtóban állott és úgy nézett Bob után, ambar az kérte, hogy menjen be, ne-hogy meg találjon hűlni.

A mögötte levő lámpának a világa a fehér nyakára és fehér szeméjére ruhájára esett.

(Folytatása következik.)



# H I R D E T É S E K.

Sz. 5045—1896.

70. (3—3)

## Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1873-ik évben felépült és kibutorozott két emeletű, 38 helységből álló **városi vendéglő Szász-Régenben** a főpiacon, a M.-Vásárhelyi—Szász-Régeni vasút végállomásán **6 évre** az 1897. évi Október hó 1-étől 1903. évi Szeptember hó 30-ig terjedő időre

**1897. évi Február hó 24-én**

délelőtt 10 órakor a **Szász-Régeni városi tanács**hánál nyílt árverezés útján és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár **4000 frt**, mint egy évre fizetendő haszonbér, melynek 10%-kát minden árverezni kívánó bántpénzül letenni köteles. A többi árverezési feltételek a városi tanácsánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

**Szász-Régen város képviselő-testületének 1897. évi január hó 16-án tartott üléséből.**

**Fromm Traugott,**  
polgármester.

**Leonhardt Arnold,**  
főjegyző.

Sz. 394—1897.

A gyergyói járás főszolgabírájától.

## Pályázati hirdetmény.

Csikmegyében Gyó.-Várhegy és Gyó.-Salamás községekből alakult, 3420 lelket számláló körben 240 forint évi javadalmazással segédjegyzői állás rendszeresítettén, — annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, s erre az 1883. évi t.-cz. 6. §-ában körülírt minősítéssel bírnak, hogy az oklevéllel, honossági és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzámm **1897. évi Február hó 25-éig bezárólag** adják be.

Fennebb kitett javadalmazással a magán-munkálatokért járó szabályrendeletileg megállapított díjak is összekötvék; továbbá kilátás van arra, hogy a segédjegyző az államkincstár által évi 110 forint járandósággal anyakönyvvezető helyettesnek is ki fog nevezettni.

Gyó.-Szt.-Miklóson, 1897. évi január hó 23-án.

**Nagy Tamás,**  
főszolgabíró.

76. (2—3)

Sz. 516—1897.

78. (2—3)

## Árverési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járásába kebeleztet Szász-Dálya község erdejében B. üzemosztályának V. tag a.) és é.), VI. tag a.) és b.) osztályában 542.52 kat. hold területen, az erdő üzemterv szerinti 14161 tm<sup>2</sup> tölgyfa-menyinyiség a m. kir. Nagyméltósága Földművelésügyi Ministerium 71342—1896. I/2. számú magas engedélyezése alapján **folyó évi február hó 22-én délelőtt 10 órakor** Szász-Dálya község irodái helyiségében — nyilvános árverésen — a legtöbbet ígérőnek el fog adatni

A tényleges köbtartalom felvétele jelenben lévén folyamatban, a felvétel eredménye az árverés megkezdése előtt köztudomásra fog hozatni.

Az árverés szóbeli, de ennek megkezdése előtt az 50 kros bályeg és 2000 frt bántpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

A kikiáltási ár **20,000 frt**.

Minden árverezni szándékozó köteles 2000 frtot készpénzben vagy óvadékképes papirokban az árverés megkezdése előtt letenni.

Az egész vételár pedig az árverés jogerejűvé történt emelkedésétől 8 napok alatt készpénzben Szász-Dálya község pénztárába hiány nélkül befizetendő.

A további feltételek a járási főszolgabírói irodában betekintethetők.

Segesvárt, 1897. évi január hó 23-án.

A keresdi járás főszolgabírája:  
**Lendvay Sándor.**

## „ARANY-SAS” SZÁLLODA.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a **Nagy-utca 7. szám** alatt levő

**„Aranyas”-szállodát és vendégfogadót**  
**f. évi január hó elejével Józsa Benjáminnéltől átvettem.**

Teljes erőmmel arra törekszem, hogy a városi közönségnek és a vidéki látogatóknak kegyes pártfogását kiérdemeljem.

Az „Aranyas” régi jó hírnevét fenntartom. Kitűnő háziasszonyok kezei **étkekkel** és tisztán kezelt **italokkal**, pontos és előékeny kiszolgálással igyekszem kiérdemelni a nagyérdemű közönség pártfogását, a melyért e helyen is esedezem.

**Abonansokat** elfogadok előfizetésre házból vagy házon kívül **8 frttól** feljebb. **Társas ebédeket és vacsorákat** is jutányosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kéri tisztelettel:

60. (2—6)

**VÁRHALMY FERENCZ,**  
az „Aranyas”-szálloda bérlelője.

## A szamosujvári takarékpénztár részvénytársaság IX. üzletévi rendes közgyűlését

1897. év február 14-én d. e. II órakor tartja meg üléshelyiségében, melyre a részvényes tagok tisztelettel meghívattak.

81 (1—1)

### A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tagnak kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt 1896. évi üzletről, a felügyelő-bizottság jelentése az évi zárszámadás megvizsgálásáról, ezek alapján a nyereség megállapítása, annak felosztására vonatkozó javaslat tárgyalása és a felmentvény megadása.
3. Három kilépő igazgatósági tag helyeinek választás útján leendő betöltése.
4. Négy felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.
5. Az igazgatósági tagok közül elnök választása 3 évre.
6. Tisztviselők és szolga fizetésének megállapítása.

A közgyűlésen csak azon részvényes bir szavazati joggal, ki legalább egy részvényt folyó szelvényeivel együtt folyó évi február hó 13-ig a részvénytársaság üzleti helyiségében a hivatalos órák alatt tértírvény mellett a társasági pénztárba letesz. (14. §.)

## A szamosujvári takarékpénztár részvénytársaság IX-ik üzletévi zárszámadása

1896-ik évi december hó 31-én.

| Vagyon.                                      | Vagyon-mérleg. |     | Teher.                                         |        |     |
|----------------------------------------------|----------------|-----|------------------------------------------------|--------|-----|
|                                              | frt            | kr. |                                                | frt    | kr. |
| Pénztár készlet . . . . .                    | 21985          | 81  | 300 drb. részvény á 100 frt                    | 30000  | —   |
| Váltó követelések . . . . .                  | 279976         | 72  | Betétek és kamatai . . . . .                   | 611848 | 01  |
| Kötvény követelések . . . . .                | 144082         | 77  | Tartalék alap . . . . .                        | 5757   | 26  |
| Jelzálog követelések . . . . .               | 78430          | —   | Örmény kath. árvaleány<br>alapítvány . . . . . | 1200   | —   |
| Más pénzintézeteknél mint<br>betét . . . . . | 136311         | 01  | Nyeremény egyenleg . . . . .                   | 12006  | 04  |
| Per előleg . . . . .                         | 25             | —   |                                                |        |     |
| Felszerelések leírva . . . . .               | —              | —   |                                                |        |     |
|                                              | 660811         | 31  |                                                | 660811 | 31  |

| Tartozik.                                                    | Nyereség- és veszteség-számla. |    | Követel.                                    |       |    |
|--------------------------------------------------------------|--------------------------------|----|---------------------------------------------|-------|----|
|                                                              | frt                            | kr | frt                                         | kr    |    |
| Betétek tőkésített és kifizetett kamatai . . . . .           | 26134                          | 21 | Kamatokért . . . . .                        | 43187 | 82 |
| Tisztí és szolga fizetésekre . . . . .                       | 2520                           | —  | Más pénzintézetektől betét kamat . . . . .  | 2396  | 13 |
| Irodai kellekékre . . . . .                                  | 362                            | 74 | Nyeremény áthozatala a múlt évről . . . . . | 700   | —  |
| Jövedelmi adókra . . . . .                                   | 2139                           | 60 | Nyugtábellyegre . . . . .                   | 11    | 34 |
| Betét kamat adóra . . . . .                                  | 2514                           | 05 |                                             |       |    |
| Nyugtábellyegre . . . . .                                    | 10                             | 95 |                                             |       |    |
| Tartalékalap kamatjára . . . . .                             | 272                            | 25 |                                             |       |    |
| Illeték és adókra . . . . .                                  | 115                            | 45 |                                             |       |    |
| Házbérre . . . . .                                           | 170                            | —  |                                             |       |    |
| Örményországi inségesekek Nyeremény 11306 frt 04 kr. . . . . | —                              | —  |                                             |       |    |
| Múlt évi nyeresemény áthozat . . . . . 700 frt               | 12006                          | 04 |                                             |       |    |
|                                                              | 46265                          | 29 |                                             | 46295 | 29 |

Szamosujvárt, 1896. évi december hó 31-én.

Bányai Gyula, Bogdánfi István, id. Bodor Bertalan, Gajzágó János,  
könyvv. ig. tag, v. igazgató, elnök, pénzt. ig. tag.  
id. Temesváry István, Aján Lukács, Esztegar László, Novák Cerő,  
igazg. tag, igazg. tag, igazg. tag, igazg. ta.  
Tüzes Tódor,  
igazg. tag.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság. Szamosujvárt, 1897. évi január hó 23-án.

Kovrig Simon, Tódorfi Lukács, Dr. Bányai Kristóf, Merza János,  
elnök, jegyző, f. b. tag, f. b. tag.

## Szolnok-Dobokamegyében,

a u.-iklődi vasúti állomástól fél órányira,

**1000 hold**

**szántó, kaszáló, legelő,**

ebből

**160 hold lóherrel, 100 hold buza-vetéssel,**

**haszonbérbe kiadó.**

Ertekezhetni:

Kolozsvárt a tulajdonossal, főtér 18. sz. a. (az emeleten.)  
(Utányomás nem díjazatik.)

82. (1—3)

## ÉPÍTÉS-VÁLLALATI ÜZLETÉT

ÉS

## MŰSZAKI IRODÁJÁT

a nagyabcsült építető közönség szíves figyelmébe ajánlja

## KONCZ ERNŐ

építés-vállalkozó,

Kolozsvárt, Nagy-utca 48. sz. alatt.

Elvállal:

földmunkálatot, a magas vízi- és beton-építkezések mindenemű munkálatainak tervszerű kivitelét, ugyancsak ezen munkanemek műszaki tervezését — a jelen kor magasabb igényeinek megfelelően — pontosan és a legszolidabb árak mellett.

57. (3—6)

## H I R D E T M É N Y.

## Mocs-vidéki takarékpénztár részvénytársulat VIII. évi rendes közgyűlését

1897. évi február hó 21-én d. e. 9 órakor

fogja megtartani saját helyiségeiben,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak, azon megjegyzéssel, miszerint az alapszabályok 20. §-a értelmében „a közgyűlésen csak azon részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőző év utolsó napjáig nevére átiratott, s a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társulat pénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.”

79. (1—1)

### TÁRGYSOROZAT:

- 1.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes jelentése az 1896-ik üzletévről.
- 2.) A zárszámadások felülvizsgálása és a vagyon-mérleg megállapítása.
- 3.) A nyereség felosztása és az osztalék meghatározása.

Mocs, 1897. évi január hó 27-én.

Az igazgatóság.

Kolozsmegye

## Mező-Királyfalva község határán

az állami út mentén

## egy 200 holdan felüli tagosított birtok,

fölszerelve gazdasági épületekkel,

**több egymásutáni évre haszonbérbe kiadó.**

Bővebb felvilágosítás a bánffy-hunyadi I. jegyzőnél, esetleg a helyszínen.

75. (2—2)

## TRISKA J. KOLOZSVÁRT,

ajánlja sétatér-utca 12. sz. alatt levő

## ZONGORA, HARMONIUM

ÉS

## CZIMBALOM

NAGY RAKTÁRÁT

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyárakból vannak zongorák, raktáron, a melyek 350 frttól 1200 frtig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.

Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok, valamint Schunda-féle **czimbalmok** 80 frttól 300 frtig, szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindennemű zongora és harmonium javítás elvállaltatik s a zongora-hangolásokot a czég alkalmazottja: ZIERHUT JÓZSEF, a bpesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközli.

50. (3—25)

Szíves pártfogást kér **TRISKA J.**

## HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

## VÉGE LADÁS

Kolozsvár, főtér 9. sz.

Br. Jósika-házban 26 év óta fennálló üzletemet egyesitem Belhid-utca 24. sz. alatti üzletemmel.

Ezen alkalommal főtéri üzletemben

**olcsó árban árusítok el:**

**3000 pár** különféle cipőt,  
**2000 drb.** „ posztó-kalapot,  
**1000** „ „ férfi-inget,  
**6000** „ „ gyermekjátékot,  
**2000** „ „ díszmüttyöket,  
**1000** „ „ nyakkendőket,

ugyszintén bőröndöket, gyermek-kocsikat, esernyőket, séta-pálcákat, barisnyákat, gallér- és kézelőket, gummi-köpenyeket és más számos hasznos czikkeket.

E rövid ideig tartó ritka alkalomra a nagyérdemű közönség becses érdeklődését kéri

kiváló tisztelettel:

80. (6—6)

**JOHN LAJOS,**  
(főtér 9. sz., Báró Jósika-ház.)